

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

31 ianuarie 2019*

„Recurs – Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive luate împotriva Republicii Islamice Iran – Înghețarea fondurilor și a resurselor economice – Anulare a unei includeri de către Tribunalul Uniunii Europene – Modificarea criteriilor de includere într-o listă a persoanelor și a entităților ale căror active sunt înghețate – Reincludere – Elemente de probă cu o dată anterioară primei includeri – Fapte cunoscute înainte de prima includere – Autoritate de lucru judecat – Domeniu de aplicare – Securitate juridică – Protecția încrederii legitime – Principiul *ne bis in idem* – Protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza C-225/17 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 27 aprilie 2017,

Islamic Republic of Iran Shipping Lines, cu sediul în Teheran (Iran),

Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), cu sediul în Teheran,

Khazar Shipping Lines, cu sediul în Anzali Free Zone (Iran),

IRISL Europe GmbH, cu sediul în Hamburg (Germania),

Qeshm Marine Services & Engineering Co., fostă IRISL Marine Services and Engineering Co., cu sediul în Qeshm (Iran),

Irano Misr Shipping Co., cu sediul în Alexandria (Egipt),

Safirán Payam Darya Shipping Lines, cu sediul în Teheran,

Marine Information Technology Development Co., fostă Shipping Computer Services Co., cu sediul în Teheran,

Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., alias Soroush Sarzamin Asatir, cu sediul în Teheran,

Hoopad Darya Shipping Agency, fostă South Way Shipping Agency Co. Ltd, cu sediul în Teheran,

Valfajr 8th Shipping Line Co., cu sediul în Teheran,

reprezentate de M. Lester, QC, și de M. Taher, solicitor,

recurente,

* Limba de procedură: engleza.

celelalte părți din procedură fiind:

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de J. Kneale și de M. Bishop, în calitate de agenți,

pârât în primă instanță,

susținut de:

Comisia Europeană, reprezentată de D. Gauci și de T. Scharf, în calitate de agenți,

intervenientă în primă instanță (T-87/14),

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a patra, domnii T. von Danwitz (raportor), C. Lycourgos, E. Juhász și C. Vajda, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 13 septembrie 2018,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin intermediul recursului formulat, Islamic Republic of Iran Shipping Lines (denumită în continuare „IRISL”), Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), Khazar Shipping Lines, IRISL Europe GmbH, Qeshm Marine Services & Engineering Co. (fostă IRISL Marine Services and Engineering Co.), Irano Misr Shipping Co., Safiran Payam Darya Shipping Lines, Marine Information Technology Development Co. (fostă Shipping Computer Services Co.), Rahbaran Omid Darya Ship Management Co. (alias Soroush Sarzamin Asatir), Hoopad Darya Shipping Agency (fostă South Way Shipping Agency Co. Ltd) și Valfajr 8th Shipping Line Co. solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 17 februarie 2017, Islamic Republic of Iran Shipping Lines și alții/Consiliul (T-14/14 și T-87/14, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2017:102), prin care acesta a respins acțiunea lor având ca obiect:
 - în cauza T-14/14, anularea Deciziei 2013/497/PESC a Consiliului din 10 octombrie 2013 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2013, L 272, p. 46) și a Regulamentului (UE) nr. 971/2013 al Consiliului din 10 octombrie 2013 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 267/2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2013, L 272, p. 1), în măsura în care aceste acte le privesc (denumite în continuare „actele în litigiu din octombrie 2013”),
 - în cauza T-87/14, pe de o parte, declararea Deciziei 2013/497 și a Regulamentului nr. 971/2013 ca inaplicabile și, pe de altă parte, anularea Deciziei 2013/685/PESC a Consiliului din 26 noiembrie 2013 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2013, L 316, p. 46) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1203/2013 al

Consiliului din 26 noiembrie 2013 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 267/2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2013, L 316, p. 1), în măsura în care aceste acte le privesc (denumite în continuare „actele în litigiu din noiembrie 2013”).

Istoricul litigiului

- 2 La 23 decembrie 2006, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (denumit în continuare „Consiliul de Securitate”) a adoptat Rezoluția 1737 (2006) prin care se interzice Republicii Islamice Iran, în conformitate cu punctul 7 din aceasta, să exporte mărfurile și tehnologiile legate de activitățile sale nucleare care prezintă un risc de proliferare sau de dezvoltare a vectorilor de transport ai armelor nucleare.
- 3 La 24 martie 2007, Consiliul de Securitate a adoptat Rezoluția 1747 (2007), la al cărei punct 5 se interzice Republicii Islamice Iran să furnizeze, să vândă sau să transfere, direct ori indirect, de pe teritoriul său sau prin intermediul resortisanților săi ori utilizând vasele sau aeronavele sub pavilionul său, arme ori material conex.
- 4 La 9 iunie 2010, Consiliul de Securitate a adoptat Rezoluția 1929 (2010), destinată să extindă domeniul de aplicare al măsurilor restrictive instituite prin rezoluțiile sale precedente, precum și să introducă măsuri restrictive suplimentare împotriva Republicii Islamice Iran.
- 5 La 17 iunie 2010, Consiliul European a salutat adoptarea Rezoluției 1929 (2010) și a invitat Consiliul Uniunii Europene să adopte măsuri de punere în aplicare a măsurilor prevăzute în această rezoluție, precum și măsuri de însoțire pentru a contribui la soluționarea tuturor preocupărilor rămase în privința dezvoltării de către Republica Islamică Iran a unor tehnologii sensibile în sprijinul programelor sale nucleare și de rachete, prin intermediul negocierilor (în continuare „Declarația din 17 iunie 2010”). Aceste măsuri trebuiau să se axeze pe domeniul comerțului, pe sectorul financiar, pe sectorul iranian al transporturilor, inclusiv IRISL și filialele sale, și pe sectoarele-cheie ale industriei gazelor naturale și petrolului. S-a prevăzut de asemenea extinderea mecanismului de înghețare a activelor, în special împotriva membrilor Corpului Gardienilor Revoluției Islamice.
- 6 La 26 iulie 2010, a fost adoptată Decizia 2010/413/PESC a Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Poziției comune 2007/140/PESC (JO 2010, L 195, p. 39, rectificare în JO 2010, L 197, p. 19), ale cărei considerente (4), (5), (7) și (8) au următorul cuprins:

„(4) La 9 iunie 2010, [Consiliul de Securitate] a adoptat [Rezoluția] 1929 (2010) [...]

(5) La 17 iunie 2010, [...] Consiliul European a invitat Consiliul să adopte măsuri de punere în aplicare a măsurilor cuprinse în [Rezoluția 1929 (2010) a Consiliului de Securitate], precum și măsuri de însoțire [...]

[...]

(7) [Rezoluția] 1929 (2010) extinde restricțiile financiare și de călătorie impuse prin [Rezoluția] 1737 (2006) înglobând un număr mai mare de persoane și de entități, inclusiv persoane și entități aparținând Corpului Gardienilor Revoluției Islamice și entități ale [IRISL].

(8) În conformitate cu [Declarația din 17 iunie 2010], restricțiile privind admisia și înghețarea activelor și a resurselor economice ar trebui aplicate unui număr mai mare de persoane și entități, pe lângă cele desemnate de Consiliul de Securitate [...]

- 7 Articolul 20 alineatul (1) litera (b) din această decizie prevedea înghețarea fondurilor și a resurselor economice ale „persoanel[or] și entităților[or] [...] care sunt implicate în activitățile nucleare [...] ale Iranului, sau [ale] persoanel[or] care au legătură directă cu aceste activități sau care le susțin, [...] sau ale persoanelor și entităților care au sprijinit persoanele sau entitățile desemnate în ceea ce privește eludarea sau încălcarea dispozițiilor [Rezoluțiilor] 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) și 1929 (2010) [ale Consiliului de Securitate] sau ale prezentei decizii, precum și alți înalți responsabili și entități [...] ale IRISL și ale entităților deținute sau controlate de [aceasta] sau care acționează în numele [acesteia], astfel cum sunt enumerate în anexa II”.
- 8 Numele recurentelor au fost incluse în anexa II la decizia menționată pentru motivul, în ceea ce o privește pe IRISL, în special că „a fost implicată în transportul de mărfuri asociate domeniului militar, inclusiv mărfuri interzise din Iran. Trei astfel de incidente au implicat încălcări clare care au fost raportate Comitetului de sancțiuni [al Consiliului de Securitate] [...]”, iar în ceea ce le privește pe celelalte recurente includerea era motivată de faptul că acestea erau deținute sau controlate de IRISL sau acționau în numele acesteia.
- 9 Tot la 26 iulie 2010, prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 668/2010 al Consiliului de punere în aplicare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 423/2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2010, L 195, p. 25), numele recurentelor au fost adăugate pe lista care figurează în anexa V la Regulamentul (CE) nr. 423/2007 al Consiliului din 19 aprilie 2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2007, L 103, p. 1, rectificare în JO 2007, L 180, p. 45) pentru motive în esență identice cu cele menționate la punctul precedent.
- 10 Regulamentul (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 423/2007 (JO 2010, L 281, p. 1) a prevăzut, la articolul 16 alineatul (2) litera (d), înghețarea fondurilor și a resurselor economice aparținând persoanelor, entităților și organismelor enumerate în anexa VIII care au fost identificate ca „fiind o persoană juridică, o entitate sau un organism aflat în proprietatea sau sub controlul [IRISL]”. Acest criteriu de includere a fost reluat în esență la articolul 23 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 961/2010 (JO 2012, L 88, p. 1).
- 11 Numele recurentelor au fost menținute succesiv în anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010 și în anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012, pentru motive în esență identice cu cele menționate la punctul 8 din prezenta hotărâre.
- 12 Prin Hotărârea din 16 septembrie 2013, Islamic Republic of Iran Shipping Lines și alții/Consiliul (T-489/10, denumită în continuare „Hotărârea din 16 septembrie 2013”, EU:T:2013:453), Tribunalul a anulat, în măsura în care le privește pe recurente, anexa II la Decizia 2010/413, anexa la Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010, anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010 și anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012, pentru motivul că Consiliul nu a motivat corespunzător cerințelor legale afirmația sa potrivit căreia IRISL a ajutat o persoană sau o entitate care figurează pe o listă să încalce rezoluțiile Consiliului de Securitate și nici nu a dovedit că, prin transportarea de material militar, în trei rânduri, cu încălcarea interdicției privind armele, aceasta a furnizat sprijin pentru proliferarea nucleară.
- 13 La 10 octombrie 2013, Consiliul a adoptat Decizia 2013/497. Potrivit considerentului (2) al acestei decizii, criteriile de desemnare în ceea ce privește înghețarea de fonduri, care se referă la persoanele și entitățile care au sprijinit persoane sau entități desemnate pentru a eluda sau a încălca dispozițiile rezoluțiilor relevante ale Consiliului de Securitate sau ale Deciziei 2010/413, ar trebui adaptate pentru a include persoane și entități care au eludat sau au încălcat ele însele acele dispoziții.

- 14 Decizia respectivă a modificat textul articolului 20 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2010/413, după cum urmează:

„persoanele și entitățile [...] care sunt implicate în activitățile nucleare [...] ale Iranului [...] sau persoanele care au legătură directă cu aceste activități sau care le susțin, [...] sau persoanele și entitățile care au eludat sau au încălcat sau au sprijinit persoanele sau entitățile desemnate în eludarea sau încălcarea dispozițiilor [Rezoluțiilor] 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) și 1929 (2010) [ale Consiliului de Securitate] sau ale prezentei decizii, precum și alți membri și entități din cadrul [...] IRISL și entități deținute sau controlate de [aceasta], sau persoane și entități care acționează în numele [acesteia], sau persoane și entități care furnizează servicii de asigurare sau alte servicii esențiale către [...] IRISL, sau către entități deținute sau controlate de [aceasta] sau care acționează în numele [său], astfel cum sunt enumerate în anexa II”.

- 15 La 10 octombrie 2013, Consiliul a adoptat și Regulamentul nr. 971/2013 pentru a asigura punerea în aplicare a Deciziei 2013/497 în Uniunea Europeană, care a modificat textul articolului 23 alineatul (2) literele (b) și (e) din Regulamentul nr. 267/2012, după cum urmează:

„[...] Anexa IX cuprinde persoanele fizice și juridice, entitățile și organismele care [...] au fost identificate ca:

[...]

(b) fiind o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism care a eludat sau a încălcat dispozițiile prezentului regulament sau a sprijinit o persoană, o entitate sau un organism inclus pe listă pentru ca acestea să eludeze sau să încalce dispozițiile prezentului regulament, ale Deciziei [2010/413] sau ale [Rezoluțiilor] 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) și 1929 (2010) [ale Consiliului de Securitate];

[...]

(e) fiind o persoană juridică, o entitate sau un organism deținut sau controlat de [IRISL] sau de o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism care acționează în numele IRISL, sau o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism care furnizează servicii de asigurare sau alte servicii esențiale către IRISL sau către entități deținute sau controlate de IRISL sau care acționează în numele IRISL.”

- 16 Prin actele în litigiu din noiembrie 2013, Consiliul a reinclus numele recurentelor, pe de o parte, în lista persoanelor și a entităților ale căror active sunt înghețate, care figurează în anexa II la Decizia 2010/413, și, pe de altă parte, în lista care figurează în anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012 (denumite în continuare „listele în litigiu”).

- 17 Motivele includerii IRISL în aceste liste erau identice și erau redactate după cum urmează:

„IRISL a fost implicată în transportul de materiale conexe armelor din Iran, încălcând punctul 5 din Rezoluția 1747 (2007) a [Consiliului de Securitate]. Comitetului de sancțiuni pentru Iran al [Consiliului de Securitate] i s-au raportat trei încălcări clare în 2009.”

- 18 Celelalte recurente au fost reincluse în listele menționate pentru motivele, în ceea ce le privește pe HDSL, pe Safiran Payam Darya Shipping Lines și pe Hoopad Darya Shipping Agency, că „acțion[au] [...] în numele IRISL”, în ceea ce le privește pe Khazar Shipping Lines, pe IRISL Europe și pe Valfajr 8th Shipping Line, că erau „deținut[e] de IRISL”, în ceea ce le privește pe Qeshm Marine Services & Engineering și pe Marine Information Technology Development, că erau „controlat[e] de IRISL”, în

ceea ce o privește pe Irano Misr Shipping, că „furniza servicii esențiale pentru IRISL” și, în ceea ce o privește pe Rahbaran Omid Darya Ship Management, că „acțiun[a] [...] în numele IRISL și furniz[a] servicii esențiale pentru aceasta”.

- 19 La 18 octombrie 2015, pentru a pune în aplicare planul comun de acțiune cuprinzător din 14 iulie 2015, agreat cu Republica Islamică Iran, cu privire la problema nucleară iraniană, Consiliul a adoptat, pe de o parte, Decizia (PESC) 2015/1863 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2015, L 274, p. 174), prin care s-a suspendat, în privința recurentelor, aplicarea măsurilor restrictive prevăzute de Decizia 2013/685, precum și, pe de altă parte, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1862 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 267/2012 (JO 2015, L 274, p. 161), prin care numele recurentelor a fost eliminat de pe lista care figurează în anexa IX la acest din urmă regulament.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 20 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului la 6 ianuarie și la 7 februarie 2014, recurentele au introdus, în cauza T-14/14, o acțiune având ca obiect anularea actelor în litigiu din octombrie 2013 și, respectiv, în cauza T-87/14, o acțiune având ca obiect, pe de o parte, anularea actelor în litigiu din noiembrie 2013 și, pe de altă parte, declararea inaplicabilității actelor în litigiu din octombrie 2013 în temeiul articolului 277 TFUE. Tribunalul a conexas cele două cauze pentru buna desfășurare a fazei orale a procedurii și în vederea pronunțării hotărârii.
- 21 În hotărârea atacată, Tribunalul, după ce a respins acțiunea în cauza T-14/14, s-a pronunțat cu privire la acțiunea în cauza T-87/14. La punctele 53-105 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins mai întâi toate motivele invocate de recurente în susținerea excepției de nelegalitate invocate împotriva actelor în litigiu din octombrie 2013. Aceste motive erau întemeiate, primul, pe lipsa de temei juridic, al doilea, pe încălcarea încrederii lor legitime și a principiilor securității juridice, *ne bis in idem* și autorității de lucru judecat, al treilea, pe un abuz de putere, al patrulea, pe încălcarea dreptului lor la apărare și, al cincilea, pe încălcarea drepturilor lor fundamentale, în special a dreptului de proprietate și a dreptului la respectarea reputației.
- 22 La punctele 106-211 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins în continuare toate motivele invocate de recurente în susținerea cererii lor de anulare a actelor în litigiu din noiembrie 2013. Aceste motive erau întemeiate, primul, pe lipsa de fundament juridic, al doilea, pe erori vădite de apreciere săvârșite de Consiliu, al treilea, pe încălcarea dreptului la apărare, al patrulea, pe încălcarea principiilor protecției încrederii legitime, securității juridice și autorității de lucru judecat, a principiului *ne bis in idem* și a principiului nediscriminării și, al cincilea, pe încălcarea drepturilor lor fundamentale, în special a dreptului de proprietate și a dreptului la respectarea reputației, precum și pe încălcarea principiului proporționalității.
- 23 În consecință, Tribunalul a respins în întregime acțiunile în cauzele T-14/14 și T-87/14.

Concluziile părților în fața Curții

- 24 Recurentele solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - admiterea concluziilor pe care le-au prezentat în fața Tribunalului și
 - obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului și procedurii în primă instanță.

25 Consiliul solicită Curții:

- respingerea recursului ca fiind inadmisibil și, în caz contrar, ca fiind nefondat;
- în subsidiar, dacă Curtea decide să anuleze hotărârea atacată și să pronunțe ea însăși o hotărâre definitivă, respingerea acțiunii în anulare și a cererii de declarare a inaplicabilității, precum și
- obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată efectuate în recurs.

26 Comisia Europeană solicită Curții:

- respingerea recursului ca fiind inadmisibil și, în caz contrar, ca fiind nefondat, și
- obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

Cu privire la admisibilitatea recursului

Argumentația părților

- 27 Consiliul invocă inadmisibilitatea recursului pentru motivul că recurentele nu au interes pentru soluționarea acestuia, ca urmare a ridicării, prin Decizia 2015/1863 și prin Regulamentul de punere în aplicare 2015/1862, a măsurilor restrictive adoptate în privința lor, precum și a inexistenței unei atingeri aduse reputației acestora prin decizia sa de a le reincluce, prin actele în litigiu din noiembrie 2013, în listele în litigiu. În special, motivele acestei reincluderi s-ar referi la un raport public al Comitetului pentru sancțiuni al Consiliului de Securitate pentru anul 2009.
- 28 Comisia adaugă că recursul ar trebui declarat inadmisibil în măsura în care recurentele urmăresc, în realitate, să obțină reexaminarea de către Curte a cauzei judecate de Tribunal. În această privință, Comisia arată că recurentele se limitează, în mare măsură, să repete motivele și argumentele pe care le-au invocat în fața Tribunalului, fără a se limita la aspecte de drept, în special în cadrul celui de al șaselea motiv.
- 29 Recurentele solicită declararea admisibilității recursului. Acestea susțin, pe de o parte, că au un interes de a exercita calea de atac în vederea recunoașterii caracterului ilegal *ab initio* al măsurilor restrictive luate împotriva lor, a restabilirii reputației afectate de Uniunea însăși și a formulării, dacă este cazul, a unei acțiuni în despăgubire. Recurentele susțin, pe de altă parte, că erorile de drept săvârșite de Tribunal, care ar trebui să conducă la anularea hotărârii atacate, rezultă cu claritate din recursul lor.

Aprecierea Curții

- 30 În ceea ce privește, în primul rând, interesul de a exercita calea de atac, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că existența unui interes al recurentului de a exercita calea de atac presupune ca recursul, prin rezultatul său, să poată aduce un beneficiu părții care l-a intentat (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 43 și jurisprudența citată).
- 31 Or, Curtea a statuat că o persoană sau o entitate al cărei nume a fost inclus într-o listă de persoane și de entități ale căror active sunt înghețate își menține interesul cel puțin moral de a obține anularea acestei includeri, în scopul de a obține recunoașterea de către instanța Uniunii a faptului că nu ar fi

trebuie să fie niciodată inclusă într-o astfel de listă, ținând seama de consecințele asupra reputației sale, inclusiv după eliminarea numelui său de pe lista menționată sau după suspendarea înghețării fondurilor sale (Hotărârea din 29 noiembrie 2018, National Iranian Tanker Company/Consiliul, C-600/16 P, EU:C:2018:966, punctul 33 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 29 noiembrie 2018, Bank Tejarat/Consiliul, C-248/17 P, EU:C:2018:967, punctul 29).

- 32 În consecință, recurentele dispun de un interes, cel puțin moral, de a solicita anularea hotărârii atacate pentru a urmări în continuare anularea reincluderii lor în listele în litigiu, chiar dacă, pe de o parte, înghețarea activelor lor care rezultă din această reincludere în lista cuprinsă în anexa II la Decizia 2010/413 a fost suspendată și, pe de altă parte, numele lor a fost înlăturat din lista cuprinsă în anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012, în temeiul Deciziei 2015/1863 și, respectiv, al Regulamentului de punere în aplicare 2015/1862. De asemenea, simpla împrejurare că o asemenea includere se întemeiază pe un raport public al unei instituții internaționale, precum Consiliul de Securitate, nu repune în discuție interesul, cel puțin moral, de care dispune persoana sau entitatea în cauză de a urmări anularea unui act al Uniunii care ar putea, în sine, să cauzeze un prejudiciu reputației sale sau să agraveze un astfel de prejudiciu preexistent.
- 33 Prin urmare, excepția de inadmisibilitate ridicată de Consiliu nu poate fi admisă.
- 34 În măsura în care, în al doilea rând, Comisia invocă inadmisibilitatea recursului pentru motivul că recurentele ar solicita o simplă reexaminare a motivelor și a argumentelor deja invocate în fața Tribunalului, trebuie amintit că, dacă un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii efectuată de Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul unui recurs. Într-adevăr, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura de recurs ar fi lipsită de o parte din sensul său (Hotărârea din 19 ianuarie 2017, Comisia/Total și Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, punctul 31, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia, C-337/16 P, EU:C:2017:381, punctul 20).
- 35 În speță, recursul, în ansamblul său, identifică suficient de precis elementele criticate din hotărârea atacată, precum și motivele pentru care acestea ar fi, potrivit recurentelor, afectate de erori de drept și nu se limitează la o simplă reiterare sau reproducere a argumentelor, astfel cum a sugerat Comisia, permițând, în consecință, Curții să efectueze controlul său de legalitate.
- 36 În aceste condiții, este necesar să se respingă excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie în măsura în care este îndreptată împotriva recursului în ansamblul său.
- 37 Această constatare nu prejudică însă în niciun caz examinarea admisibilității anumitor motive luate separat (Hotărârea din 14 iunie 2016, Marchiani/Parlamentul, C-566/14 P, EU:C:2016:437, punctul 34, și Hotărârea din 4 mai 2017, RFA International/Comisia, C-239/15 P, nepublicată, EU:C:2017:337, punctul 20).

Cu privire la fond

- 38 Recurentele invocă nouă motive în susținerea recursului.
- 39 Primele cinci motive sunt întemeiate pe erori de drept săvârșite de Tribunal în examinarea motivelor invocate în susținerea excepției de nelegalitate ridicate în cauza T-87/14 și îndreptate împotriva actelor în litigiu din octombrie 2013, prin care Consiliul a modificat criteriile de includere în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate.

- 40 Ultimele patru motive de recurs urmăresc să conteste examinarea de către Tribunal a motivelor de anulare a actelor în litigiu din noiembrie 2013, invocate în aceeași cauză, prin care Consiliul a reinclus numele recurenților în listele în litigiu în temeiul, pe de o parte, în ceea ce privește IRISL, al criteriului de includere menționat la articolul 20 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2010/413, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2013/497, și la articolul 23 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 267/2012, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 971/2013 [denumit în continuare „criteriul referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007)”] și, pe de altă parte, în ceea ce privește celelalte recurente, al criteriului de includere menționat la articolul 20 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2010/413, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2013/497, și la articolul 23 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul nr. 267/2012, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 971/2013 (denumit în continuare „criteriul referitor la legătura cu IRISL”).
- 41 Este necesar să se examineze, în primul rând, al doilea și al optulea motiv împreună cu al treilea aspect al primului și al celui de al șaselea motiv, întemeiate pe erori de drept privind consecințele Hotărârii din 16 septembrie 2013, în al doilea rând, al doilea aspect al primului motiv, întemeiat pe lipsa unui răspuns la argumentul potrivit căruia Consiliul nu a furnizat un motiv obiectiv și o justificare pentru modificarea, prin actele în litigiu din octombrie 2013, a criteriilor de includere în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate, în al treilea rând, al patrulea și al șaptelea motiv, întemeiate pe încălcarea dreptului la apărare, în al patrulea rând, al treilea, al cincilea și al nouălea motiv împreună cu primul aspect al primului motiv și cu al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, întemeiate pe încălcarea principiului proporționalității și a drepturilor fundamentale, precum și pe o eroare de drept a Tribunalului, întrucât a statuat că Consiliul nu a săvârșit un abuz de putere și, în ultimul rând, primul aspect al celui de al șaselea motiv, întemeiat pe erori de drept ale Tribunalului, întrucât nu a constatat că Consiliul a săvârșit mai multe erori vădite de apreciere.

Cu privire la al doilea și la al optulea motiv, precum și la al treilea aspect al primului și al celui de al șaselea motiv

– Argumentația părților

- 42 Prin intermediul celui de al doilea și al celui de al optulea motiv, precum și al celui de al treilea aspect al primului și al celui de al șaselea motiv, recurențele susțin în esență că Tribunalul a considerat în mod eronat că, în urma Hotărârii din 16 septembrie 2013, care a dobândit autoritate de lucru judecat, Consiliul putea să adopte actele în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013 fără a încălca principiul autorității de lucru judecat, principiile protecției încrederii legitime, securității juridice, *ne bis in idem* sau dreptul la o cale de atac efectivă consacrat la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”). Singura justificare a actelor în litigiu din octombrie 2013 ar fi de a eluda această hotărâre.
- 43 Recurențele consideră că aceste principii se opuneau reformulării de către Consiliu a criteriilor de includere pentru a le reincluse în listele în litigiu, în lipsa unei schimbări a situației de fapt sau a unor elemente de probă noi, iar aceasta în timp ce Hotărârea din 16 septembrie 2013 a stabilit inexistența unei legături între interdicția privind transferul de arme prevăzută la punctul 5 din Rezoluția 1747 (2007) și proliferarea nucleară și a înlăturat criteriul de includere referitor la entitățile care au legătură cu IRISL. Or, reincluderea IRISL ar fi întemeiată pe aceleași afirmații referitoare la preținse încălcări ale Rezoluției 1747 (2007) săvârșite în anul 2009 care se aflau la baza includerii sale inițiale, anulată prin Hotărârea din 16 septembrie 2013. Tribunalul s-ar fi limitat să afirme că aceste fapte erau suficient de recente.
- 44 Recurențele adaugă că posibilitatea de a reincluse o persoană sau o entitate în lista persoanelor și a entităților ale căror active sunt înghețate, după anularea unei prime includeri, nu ar conferi Consiliului Uniunii Europene o putere absolută și nelimitată de reincludere pe baza aceluiași fapte,

apreciate în mod diferit. Punctele 186-189 din hotărârea atacată ar fi, prin urmare, eronate. O altă interpretare diferită nu ar face decât să „eternizeze” litigiul și ar lipsi de sens dreptul la o cale de atac efectivă.

45 Consiliul, susținut de Comisie, contestă argumentația recurentelor.

– *Aprecierea Curții*

46 Mai întâi, astfel cum a amintit Tribunalul în mod întemeiat la punctul 183 din hotărârea atacată, hotărârile de anulare pronunțate de instanțele Uniunii se bucură, din momentul în care au rămas definitive, de autoritate de lucru judecat. Aceasta privește nu doar dispozitivul hotărârii de anulare, ci și motivele care constituie susținerea necesară a dispozitivului și care, din acest motiv, nu pot fi dissociate de acesta (Hotărârea din 29 noiembrie 2018, National Iranian Tanker Company/Consiliul, C-600/16 P, EU:C:2018:966, punctul 42, precum și Hotărârea din 29 noiembrie 2018, Bank Tejarat/Consiliul, C-248/17 P, EU:C:2018:967, punctul 70).

47 În plus, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că autoritatea de lucru judecat nu privește decât elementele de fapt și de drept care au fost efectiv sau în mod necesar soluționate printr-o decizie jurisdicțională (Hotărârea din 29 martie 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Comisia, C-352/09 P, EU:C:2011:191, punctul 123, precum și Hotărârea din 13 septembrie 2017, Pappalardo și alții/Comisia, C-350/16 P, EU:C:2017:672, punctul 37), astfel cum reiese din cuprinsul punctului 184 din hotărârea atacată.

48 În speță, astfel cum Tribunalul a constatat în mod întemeiat la punctul 185 din hotărârea atacată, este necesar să se arate că, în Hotărârea din 16 septembrie 2013, Tribunalul a anulat includerea inițială a IRISL după ce a arătat, pe de o parte, la punctele 38 și 39 din hotărârea menționată, că motivarea acestei includeri referitoare la ajutorul dat unei persoane sau unei entități desemnate pentru a încălca rezoluțiile Consiliului de Securitate era insuficientă și, pe de altă parte, la punctele 58 și 66 din hotărârea menționată, că Consiliul nu a dovedit că, prin transportarea de material militar, în trei rânduri, cu încălcarea interdicției prevăzute la punctul 5 din Rezoluția 1747 (2007), IRISL a furnizat sprijin pentru proliferarea nucleară. Procedând astfel, Tribunalul nu a repus totuși în discuție exactitatea acestor trei incidente sau probele aferente acestora.

49 În schimb, după cum reiese de asemenea în mod întemeiat din cuprinsul punctelor 80, 186 și 187 din hotărârea atacată, Tribunalul, în Hotărârea din 16 septembrie 2013, nu s-a pronunțat nici cu privire la validitatea criteriilor de includere pe baza cărora era fondată includerea inițială a IRISL, întemeiate pe sprijinirea proliferării nucleare și pe acordarea de asistență unei persoane sau unei entități desemnate pentru a încălca rezoluțiile Consiliului de Securitate, și nici, prin ipoteză, cu privire la aspectul dacă includerea IRISL era justificată în temeiul criteriului referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007).

50 În ceea ce privește celelalte recurente decât IRISL, rezultă de asemenea în mod întemeiat din cuprinsul punctului 188 din hotărârea atacată că, în Hotărârea din 16 septembrie 2013, Tribunalul s-a limitat să constate că împrejurarea că acestea aparțin sau sunt controlate de IRISL ori acționează în numele său nu justifică adoptarea sau menținerea măsurilor restrictive care le vizează, întrucât IRISL nu a fost ea însăși inclusă în mod valabil în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate, fără a examina legalitatea criteriilor pe baza cărora se întemeia includerea lor și nici aspectul dacă ele îndeplineau criteriile respective.

51 Or, astfel cum a constatat avocatul general la punctul 106 din concluzii, nu rezultă din constatările Tribunalului în Hotărârea din 16 septembrie 2013, amintite la punctele 48-50 din prezenta hotărâre, care beneficiază de autoritate de lucru judecat potrivit jurisprudenței citate la punctele 46 și 47 din prezenta hotărâre, că Consiliul nu putea, în cadrul măsurilor adoptate pentru a se conforma Hotărârii din 16 septembrie 2013, să decidă menținerea criteriilor de includere existente, aflate la baza includerii

inițiale a recurentelor, nici să le adapteze, în calitatea sa de legiuitor, pentru a urmări, prin consolidarea mijloacelor juridice pe care le are la dispoziție în acest scop, obiectivul de a exercita o presiune asupra Republicii Islamice Iran pentru a o obliga să înceteze programul său de proliferare nucleară.

- 52 În această privință și astfel cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 186 din hotărârea atacată, trebuie arătat că reincluderea IRISL în listele în litigiu este întemeiată pe un criteriu distinct de cele pe baza cărora fusese inclusă prin deciziile anulate prin Hotărârea din 16 septembrie 2013 și, prin urmare, pe un temei juridic diferit (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 noiembrie 2018, Bank Tejarat/Consiliul, C-248/17 P, EU:C:2018:967, punctul 74).
- 53 Pe de altă parte, trebuie precizat că Curtea a statuat deja că o nelegalitate care afectează acte prin care o persoană sau o entitate a fost inclusă pe o listă a persoanelor și a entităților ale căror active sunt înghețate, ca urmare a insuficienței elementelor furnizate de Consiliu pentru a dovedi temeiul lor factual, nu era de natură să împiedice această instituție, în urma unei reexaminări a situației persoanei sau a entității în cauză, să adopte noi măsuri restrictive pe baza unor elemente factuale deja existente sau disponibile (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 noiembrie 2018, National Iranian Tanker Company/Consiliul, C-600/16 P, EU:C:2018:966, punctele 45 și 56, precum și Hotărârea din 29 noiembrie 2018, Bank Tejarat/Consiliul, C-248/17 P, EU:C:2018:967, punctele 73 și 82).
- 54 Or, contrar celor susținute de recurente, reincluderea IRISL în listele în litigiu, întemeiată pe un criteriu distinct de cele pe baza cărora fusese inclusă până la pronunțarea Hotărârii din 16 septembrie 2013, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 132 și 186 din hotărârea atacată, constituia, în sine, un element nou în ceea ce privește situația celorlalte recurente.
- 55 În aceste condiții, trebuie să se constate că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a statuat, la punctele 90 și 189 din hotărârea atacată, că autoritatea de lucru judecat a Hotărârii din 16 septembrie 2013 nu se opunea adoptării actelor în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013.
- 56 În ceea ce privește argumentul recurentelor potrivit căruia, în Hotărârea din 16 septembrie 2013, Tribunalul ar fi stabilit inexistența unei legături între interdicția prevăzută la punctul 5 din Rezoluția 1747 (2007) și proliferarea nucleară, acesta rezultă dintr-o interpretare eronată a hotărârii menționate, din moment ce, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 49 din hotărârea respectivă, Tribunalul s-a limitat să interpreteze criteriul de includere întemeiat pe sprijinul pentru proliferarea nucleară și să îl aplice în cadrul cauzei cu care a fost sesizat, arătând, în special, că interdicțiile prevăzute la punctul 5 din Rezoluția 1747 (2007) și, respectiv, la punctul 7 din Rezoluția 1737 (2006) sunt distincte și nu acoperă în mod necesar aceleași bunuri și tehnologii în toate circumstanțele. Acesta a continuat statuând în fapt, la punctul 52 din aceeași hotărâre, că elementele prezentate Tribunalului nu cuprindeau elemente care să sugereze că bunurile vizate de cele trei incidente amintite la punctul 48 din prezenta hotărâre erau, în același timp, vizate de interdicția referitoare la materialul legat de proliferarea nucleară, prevăzută la punctul 7 din Rezoluția 1737 (2006).
- 57 În ceea ce privește principiul protecției încrederii legitime, trebuie amintit, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 191 din hotărârea atacată, că, în conformitate cu o jurisprudență constantă a Curții, dreptul de a se prevala de acesta aparține oricărui justițiabil pe care o instituție a Uniunii l-a determinat să nutrească speranțe întemeiate prin furnizarea unor asigurări precise. În schimb, nimeni nu se poate prevala de o încălcare a acestui principiu în lipsa unor asemenea asigurări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2017, Pappalardo și alții/Comisia, C-350/16 P, EU:C:2017:672, punctul 39, precum și Hotărârea din 21 februarie 2018, Kreuzmayr, C-628/16, EU:C:2018:84, punctul 46).
- 58 Or, contrar celor susținute de recurente, Hotărârea din 16 septembrie 2013 nu putea da naștere unei încrederi legitime în ceea ce le privește în sensul că Consiliul nu ar putea, ca urmare a acestei hotărâri, să modifice criteriile de includere aplicabile sau să adopte, în conformitate cu hotărârea

menționată, o decizie de reincludere în listele în litigiu pentru viitor. Hotărârea menționată nu putea produce un astfel de rezultat mai ales pentru că, după cum reiese din cuprinsul punctelor 193 și 194 din hotărârea atacată, Tribunalul a precizat, la punctele 64 și 82 din Hotărârea din 16 septembrie 2013, că îi este permis Consiliului să adapteze reglementarea aplicabilă, în calitatea sa de legiuitor, pentru a extinde ipotezele în care pot fi adoptate măsuri restrictive și că acesta dispunea de un termen de două luni și zece zile pentru a remedia încălcările constatate adoptând, dacă este cazul, noi măsuri restrictive în privința recurențelor. În aceste condiții, și în măsura în care recurențele nu prezintă, în recursul formulat, niciun argument precis suplimentar privind o pretinsă încălcare, de către Tribunal, a principiului securității juridice, nici o asemenea încălcare nu poate fi constatată.

- 59 În ceea ce privește principiul *ne bis in idem* garantat de articolul 50 din cartă, este suficient să se amintească faptul că măsurile restrictive sunt de natură preventivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2011, Afrasiabi și alții, C-72/11, EU:C:2011:874, punctul 44, precum și Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 132), astfel că acest principiu, care vizează urmărirea penală și sancțiunile aplicate pentru o infracțiune pentru care o persoană a fost deja achitată sau condamnată printr-o hotărâre penală definitivă, nu poate fi invocată pentru a contesta validitatea unor asemenea măsuri.
- 60 Rezultă că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat, la punctele 90, 196 și 199 din hotărârea atacată, că Consiliul nu a încălcat principiile protecției încrederii legitime și securității juridice și nici principiul *ne bis in idem*.
- 61 În sfârșit, recurențele susțin că Tribunalul a încălcat dreptul lor la o cale de atac efectivă consacrat la articolul 47 din cartă prin faptul că nu a constatat că, în lipsa unor fapte sau a unor elemente de probă noi, Consiliul nu putea modifica criteriile de includere pentru a le reincluce în listele în litigiu.
- 62 În această privință, trebuie amintit că acest articol asigură, în dreptul Uniunii, protecția conferită prin articolul 6 paragraful 1 și prin articolul 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale semnată la Roma la 4 noiembrie 1950. Respectivul articol 47 impune, în primul său paragraf, ca orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii au fost încălcate să aibă dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de acest articol. Totuși, principiul protecției jurisdicționale efective nu poate să împiedice Consiliul să reincludă o persoană sau o entitate în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate, în temeiul unor alte motive decât cele pe care se întemeia includerea inițială sau al unui motiv identic întemeiat pe alte elemente de probă. Astfel, acest principiu urmărește să garanteze ca un act cauzator de prejudicii să poată fi atacat în fața instanței, iar nu ca un nou act cauzator de prejudicii, întemeiat pe motive sau pe elemente de probă diferite, să nu poată fi adoptat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 noiembrie 2018, National Iranian Tanker Company/Consiliul, C-600/16 P, EU:C:2018:966, punctele 53 și 54). Prin urmare și având în vedere considerațiile enunțate la punctele 53 și 54 din prezenta hotărâre, principiul menționat nu se opune adoptării actelor în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013.
- 63 Ținând seama de cele ce precedă, trebuie să se respingă al doilea și al optulea motiv, precum și al treilea aspect al primului și al celui de al șaselea motiv.

Cu privire la al doilea aspect al primului motiv

– Argumentația părților

- 64 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, recurențele susțin că, în hotărârea atacată, Tribunalul nu a examinat motivul pe care l-au invocat în fața sa, întemeiat pe faptul că Consiliul nu ar fi furnizat un motiv obiectiv și nici o justificare pentru a modifica, prin actele în litigiu din octombrie 2013, criteriile de includere în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate.

65 Consiliul, susținut de Comisie, afirmă că al doilea aspect al primului motiv nu este fondat.

– *Aprecierea Curții*

- 66 În măsura în care, prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, recurentele susțin că Tribunalul nu a răspuns la argumentul lor potrivit căruia criteriile de includere nu erau justificate în mod rezonabil, este suficient să se arate că, la punctele 65-78 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat motivele pentru care astfel de criterii ar trebui, în opinia sa, să fie considerate justificate și proporționale. Rezultă de aici că Tribunalul a răspuns la un asemenea argument.
- 67 În măsura în care al doilea aspect al primului motiv de recurs trebuie înțeles în sensul că critică Tribunalul pentru că nu a invocat din oficiu lipsa motivării formale a actelor în litigiu din octombrie 2013, prin care Consiliul a modificat criteriile de includere în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate, este necesar să se arate următoarele.
- 68 Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanei interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurilor luate, iar instanței competente să își exercite controlul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa, C-539/10 P și C-550/10 P, EU:C:2012:711, punctul 138, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Consiliul/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punctul 50).
- 69 Totuși, această motivare trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și contextului în care actul a fost adoptat. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații pe care îl pot avea destinatarii sau alte persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, în măsura în care caracterul suficient al unei motivări trebuie apreciat nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa, C-539/10 P și C-550/10 P, EU:C:2012:711, punctele 139 și 140, precum și Hotărârea din 8 septembrie 2016, Iranian Offshore Engineering & Construction/Consiliul, C-459/15 P, nepublicată, EU:C:2016:646, punctul 24).
- 70 În primul rând, trebuie să se constate că considerentul (2) al Deciziei 2013/497 precizează că criteriile de includere în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate, care se referă la persoanele și la entitățile care au sprijinit persoane sau entități desemnate pentru a eluda sau a încălca dispozițiile rezoluțiilor relevante ale Consiliului de Securitate sau ale Deciziei 2010/413, trebuie adaptate pentru a include persoane și entități care au eludat sau au încălcat ele însele acele dispoziții. Această motivare este reluată în esență în considerentul (2) al Regulamentului nr. 971/2013.
- 71 Justificarea adoptării, de către Consiliu, a criteriului referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007), care se află la baza reincluderii IRISL în listele în litigiu, reiese astfel cu claritate din modul de redactare a actelor în litigiu din octombrie 2013. Pe de altă parte, astfel cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 68 din hotărârea atacată, normele generale ale Uniunii care prevăd adoptarea unor măsuri restrictive trebuie să fie interpretate în lumina textului și a obiectului rezoluțiilor Consiliului de Securitate pe care le pun în aplicare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 septembrie 2008, Kadi și Al Barakaat International Foundation/Consiliul și Comisia, C-402/05 P și C-415/05 P, EU:C:2008:461, punctul 297, precum și Hotărârea din 16 noiembrie 2011, Bank Melli Iran/Consiliul, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punctul 104).

- 72 În al doilea rând, este necesar să se arate, mai întâi, că, în considerentele sale (1) și (3), Decizia 2013/497 se referă la Decizia 2010/413, pe care o modifică, care prevedea deja, la articolul 20 alineatul (1) litera (b), înghețarea fondurilor persoanelor și ale entităților deținute, controlate sau care acționează în numele IRISL.
- 73 De asemenea, Regulamentul nr. 971/2013 vizează nu numai aceste decizii, ci și Regulamentul nr. 267/2012, pe care îl modifică, al cărui articol 23 alineatul (2) litera (e) prevedea deja înghețarea fondurilor unor astfel de persoane și entități. Acest Regulament nr. 267/2012 a înlocuit Regulamentul nr. 961/2010 privind punerea în aplicare a Deciziei 2010/413 și care prevedea, la articolul 16, înghețarea fondurilor persoanelor și ale entităților deținute sau controlate de IRISL.
- 74 În continuare, în considerentele (4) și (5), Decizia 2010/413 face referire la adoptarea de către Consiliul de Securitate a Rezoluției 1929 (2010), precum și la Declarația din 17 iunie 2010 prin care Consiliul European a invitat în mod expres Consiliul să adopte măsuri de punere în aplicare a măsurilor cuprinse în Rezoluția 1929 (2010), precum și „măsuri de însoțire”. Aceste măsuri trebuiau să se axeze pe sectorul iranian al transporturilor, inclusiv „societatea IRISL și filialele sale”.
- 75 Pe de altă parte, considerentele (7) și (8) ale Deciziei 2010/413 precizează că Rezoluția 1929 (2010) a extins restricțiile financiare și de călătorie impuse prin Rezoluția 1737 (2006) la entitățile aparținând IRISL și că, în conformitate cu Declarația din 17 iunie 2010, înghețarea fondurilor ar trebui aplicată în cazul altor persoane și entități desemnate de Consiliul de Securitate, pe baza aceluiași criterii. Regulamentul nr. 961/2010 se referea de asemenea la Decizia 2010/413, la Rezoluția 1929 (2010) și la Declarația din 17 iunie 2010.
- 76 Ținând seama de aceste elemente, justificarea adoptării, de către Consiliu, a unor dispoziții care prevăd înghețarea fondurilor unor filiale ale IRISL și, în sens mai larg, a persoanelor și a entităților care îi sunt asociate, pentru a asigura eficacitatea măsurilor restrictive care o vizează și, prin urmare, pentru a evita o posibilă eludare prin intermediul acestora, prin Decizia 2010/413 și prin Regulamentul nr. 961/2010, rezultă în mod clar, comprehensibil și neechivoc din aceste acte, ținând seama de contextul lor istoric, precum și de ansamblul normelor care reglementează măsurile restrictive adoptate împotriva Republicii Islamice Iran.
- 77 Acest context bine cunoscut de recurente, precum și acest ansamblu de norme au permis, așadar, acestora să înțeleagă justificarea dispozițiilor menționate, iar Tribunalului să își exercite controlul.
- 78 În aceste condiții, este necesar să se concluzioneze că actele în litigiu din octombrie 2013 motivează în mod corespunzător cerințelor legale menținerea criteriului de includere care prevede înghețarea fondurilor entităților deținute, controlate sau care acționează în numele IRISL, precum și extinderea acestora la IRISL și la entitățile care furnizează IRISL servicii de asigurare sau alte servicii esențiale.
- 79 Rezultă din cele ce precedă că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că nu a invocat din oficiu nemotivarea actelor în litigiu din octombrie 2013.
- 80 În consecință, al doilea aspect al primului motiv trebuie respins.

Cu privire la al patrulea și la al șaptelea motiv

– Argumentația părților

- 81 Prin intermediul celui de al patrulea și al celui de al șaptelea motiv, recurentele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept întrucât a considerat că dreptul lor la apărare a fost respectat cu ocazia adoptării actelor în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013. În primul rând, recurentele susțin că, din moment ce criteriul referitor la legătura cu IRISL desemna în mod expres această entitate, el ar

trebui considerat un criteriu *ad hominem*, astfel încât Consiliul avea obligația să le informeze cu privire la modificările pe care intenționa să le efectueze și să le permită să își prezinte observațiile. În al doilea rând, recurențele afirmă că Consiliul nu a luat în considerare observațiile IRISL înainte de a decide reincluderea sa și că acesta le-a reinclus în listele în litigiu înainte de a răspunde la observațiile lor și de a le furniza documentele care justifică această reincludere.

82 Consiliul, susținut de Comisie, contestă temeinicia celui de al patrulea și a celui de al șaptelea motiv.

– *Aprecierea Curții*

83 În primul rând, trebuie amintit că, în ceea ce privește măsurile restrictive cu caracter individual, respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă impune printre altele ca autoritatea competentă a Uniunii să îi comunice persoanei vizate elementele de care dispune această autoritate împotriva persoanei respective și pe care se întemeiază decizia sa (Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 121 și jurisprudența citată).

84 Cu toate acestea, în speță, recurențele nu contestă faptul că criteriul referitor la legătura cu IRISL, care rezultă din actele în litigiu din octombrie 2013, constituie un act de aplicabilitate generală, astfel cum a amintit în mod întemeiat Tribunalul la punctul 97 din hotărârea atacată, din moment ce acesta definește în mod obiectiv și abstract o categorie de persoane și de entități, altele decât IRISL însăși, cărora li se pot aplica măsuri restrictive, și nici faptul că celelalte recurențe decât IRISL nu sunt vizate în mod individual de acest criteriu.

85 În aceste condiții, nu îi revenea Consiliului sarcina să comunice celorlalte recurențe decât IRISL elementele de care dispunea înainte de a adopta criteriul referitor la legătura cu IRISL.

86 În ceea ce privește IRISL însăși, este necesar să se constate că criteriul menționat nu permite adoptarea de măsuri restrictive individuale în privința sa, astfel încât caracterul *ad hominem* pe care aceasta îl invocă în ceea ce privește același criteriu nu creează obligația, în sarcina Consiliului, de a aplica jurisprudența citată la punctul 83 din prezenta hotărâre. Trebuie să se arate că, în orice caz, reglementarea anterioară actelor în litigiu din octombrie 2013 prevedea deja un astfel de criteriu *ad hominem* în ceea ce o privește, astfel încât lipsa unor informații referitoare la modificarea în cauză nu i-a cauzat prejudicii și în special nu a privat-o de orice posibilitate de a se adresa Consiliului pentru a-și face cunoscut punctul de vedere cu privire la natura individuală a acestui criteriu, eventual ca urmare a pronunțării Hotărârii din 16 septembrie 2013.

87 În aceste condiții, este necesar să se considere că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a concluzionat că nu există o încălcare a dreptului la apărare al recurențelor la adoptarea actelor menționate.

88 În al doilea rând, în ceea ce privește aspectul dacă Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a constatat, la punctele 173-181 din hotărârea atacată, că Consiliul nu le-a încălcat dreptul la apărare cu ocazia reincluderii lor în listele în litigiu, trebuie amintit că, în cazul unei decizii ulterioare de înghețare a fondurilor prin care numele unei persoane sau al unei entități este menținut pe o listă a persoanelor și a entităților ale căror fonduri sunt înghețate, adoptarea unei asemenea decizii trebuie, în principiu, să fie precedată de o comunicare a elementelor incriminatoare reținute, precum și de posibilitatea oferită persoanei sau entității în cauză de a fi ascultată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 62, și Hotărârea din 7 aprilie 2016, Central Bank of Iran/Consiliul, C-266/15 P, EU:C:2016:208, punctul 32).

- 89 Astfel, atunci când au fost comunicate informații suficient de precise, care permit entității interesate să își prezinte în mod util punctul său de vedere asupra elementelor pe care i le impută Consiliul, principiul respectării dreptului la apărare nu implică în mod obligatoriu pentru acesta din urmă obligația de a permite, din oficiu, accesul la documentele conținute în dosarul său. Consiliul este obligat să permită accesul la toate documentele administrative neconfidențiale privind măsura în cauză numai la cererea părții interesate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 noiembrie 2011, Bank Melli Iran/Consiliul, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punctul 92, precum și Hotărârea din 28 iulie 2016, Tomana și alții/Consiliul și Comisia, C-330/15 P, nepublicată, EU:C:2016:601, punctul 66).
- 90 Trebuie de asemenea precizat faptul că, potrivit jurisprudenței Curții, dreptul de a fi ascultat înainte de adoptarea actelor prin care se mențin măsuri restrictive în privința persoanelor sau a entităților deja vizate de aceste măsuri se impune atunci când Consiliul a reținut noi elemente împotriva acestor persoane sau a acestor entități, iar nu atunci când o asemenea menținere este întemeiată pe aceleași motive cu cele care au justificat adoptarea actului inițial prin care se impun măsurile restrictive în discuție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 63, și Hotărârea din 28 iulie 2016, Tomana și alții/Consiliul și Comisia, C-330/15 P, nepublicată, EU:C:2016:601, punctul 67).
- 91 În speță, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 190 din concluziile sale, momentul relevant pentru aprecierea respectării de către Consiliu a dreptului recurentelor de a fi ascultate este data la care acesta le-a reinclus în listele în litigiu, și anume 26 noiembrie 2013. Or, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 173-175 din hotărârea atacată, Consiliul a comunicat recurentelor motivele reincluderii pe care o avea în vedere, prin scrisorile din 22 octombrie și din 30 octombrie 2013, care erau întemeiate pe aceleași elemente de fapt și erau în esență identice cu cele care figurau în deciziile de includere inițiale adoptate în anul 2010, astfel încât ar fi vorba despre elemente cunoscute de acestea. Pe de altă parte, reiese din cuprinsul punctelor 176-180 din hotărârea atacată că, prin scrisorile din 15 noiembrie sau din 19 noiembrie 2013, recurențele au prezentat observațiile lor cu privire la aceste elemente, înainte de adoptarea actelor în litigiu din noiembrie 2013, la care Consiliul a răspuns la 27 noiembrie 2013, comunicându-le înscrisurile din dosarul său.
- 92 În plus, după cum a arătat avocatul general la punctul 193 din concluzii, contrar celor susținute de recurente, Consiliul nu este obligat să răspundă observațiilor prezentate de persoana sau de entitatea interesată înainte de adoptarea măsurilor restrictive avute în vedere. Astfel, trimiterea unei asemenea răspuns, după ascultarea părților interesate, se referă la motivarea actului prin care aceste măsuri sunt adoptate, mai degrabă decât la respectarea dreptului la apărare.
- 93 În aceste condiții, este necesar să se concluzioneze că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a apreciat că Consiliul nu a încălcat dreptul la apărare al recurentelor la adoptarea actelor în litigiu din noiembrie 2013.
- 94 În consecință, al patrulea și al șaptelea motiv trebuie respinse.

Cu privire la al treilea, la al cincilea și la al nouălea motiv, precum și cu privire la primul aspect al primului motiv și la al doilea aspect al celui de al șaselea motiv

– Argumentația părților

- 95 Prin intermediul celui de al treilea, al cincilea și al nouălea motiv, precum și prin intermediul primului aspect al primului motiv și al celui de al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, recurențele susțin că Tribunalul a considerat în mod eronat, pe de o parte, la punctele 63, 71, 74 și 76 din hotărârea atacată, că actele în litigiu din octombrie 2013 erau justificate și proporționale cu obiectivul de combatere a proliferării nucleare în Iran și, pe de altă parte, la punctele 93-95 din hotărârea atacată, că adoptarea actelor respective care, potrivit recurentelor, nu sunt conforme cu obiectivul menționat, ca urmare a

Hotărârii din 16 septembrie 2013, nu constituia un abuz de putere din partea Consiliului. În plus, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept întrucât a apreciat că actele în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013 nu au adus atingere în mod nejustificat și disproporționat drepturilor lor fundamentale, în special dreptului la proprietate și dreptului la respectarea reputației acestora.

- 96 Recurente susțin, mai întâi, că criteriul referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007) nu este adecvat și proporțional cu obiectivul de combatere a proliferării nucleare în Iran, în lipsa unei legături între transportul de arme interzis prin punctul 5 din această rezoluție, activitățile entității vizate și proliferarea nucleară. Situația ar fi aceeași în ceea ce privește criteriul referitor la legătura cu IRISL, întrucât includerea unei filiale pe o listă a entităților ale căror active sunt înghețate este justificată numai atunci când entitatea-mamă a participat la proliferarea nucleară.
- 97 Recurente consideră, în continuare, că raționamentul Tribunalului este afectat de contradicție. Prin faptul că a confirmat legalitatea acestor criterii fără să explice modul în care ele ar fi adecvate și proporționale cu acest obiectiv, Tribunalul ar fi apreciat, în mod eronat, la punctele 101 și 102 din hotărârea atacată, că respectivele criterii nu implică existența unei legături între recurente și proliferarea nucleară și nici nu impun Consiliului să stabilească o asemenea legătură. Procedând astfel, Tribunalul ar fi adoptat o interpretare prea largă a aceluiași criterii.
- 98 Recurente adaugă faptul că Tribunalul nu a analizat nici modul în care reincluderea lor în listele în litigiu ar permite atingerea obiectivului menționat și exercitarea unei presiuni asupra Republicii Islamice Iran, deși IRISL, contrar celor sugerate în hotărârea atacată, nu este nici deținută și nici controlată de guvernul iranian. Acestea precizează, în sfârșit, că prin faptul că a numit din nou IRISL, în mod expres, criteriul referitor la legătura cu IRISL a făcut ca aceasta să apară în percepția tuturor drept entitate care furnizează sprijin pentru proliferarea nucleară, ceea ce ar fi avut consecințe grave asupra reputației și a afacerilor sale.
- 99 Consiliul, susținut de Comisie, contestă argumentația recurentelor.

– *Aprecierea Curții*

- 100 În cadrul celui de al treilea, al cincilea și al nouălea motiv, precum și al primului aspect al primului motiv și al celui de al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, recurente susțin în esență, în primul rând, că Tribunalul a apreciat în mod greșit că atingerea adusă dreptului lor fundamental de proprietate și dreptului la respectarea reputației la care actele în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013 erau susceptibile să dea naștere era proporțională și că formularea criteriului referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007) și a criteriului referitor la legătura cu IRISL respectau de asemenea principiul proporționalității, întemeindu-se pe aceeași argumentație.
- 101 Mai întâi, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă, orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților consacrate de aceasta trebuie să fie prevăzută de lege, să respecte substanța lor, iar, prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri privind aceste drepturi și libertăți numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv unor obiective de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și a libertăților celorlalți.
- 102 Astfel, după cum a amintit în mod întemeiat Tribunalul la punctele 204 și 205 din hotărârea atacată, dreptul de proprietate consacrat la articolul 17 din cartă nu este o prerogativă absolută. În plus, principiul proporționalității impune ca mijloacele puse în aplicare printr-o dispoziție de drept al Uniunii să fie apte să realizeze obiectivele legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestora (Hotărârea din 15 noiembrie 2012,

Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa, C-539/10 P și C-550/10 P, EU:C:2012:711, punctul 122, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 29 noiembrie 2018, National Iranian Tanker Company/Consiliul, C-600/16 P, EU:C:2018:966, punctul 76).

- 103 În ceea ce privește controlul jurisdicțional al respectării principiului proporționalității, Curtea a recunoscut o largă putere de apreciere legiuitorului Uniunii, astfel cum a arătat de asemenea în mod întemeiat Tribunalul la punctul 62 din hotărârea atacată, în domenii care implică din partea acestuia alegeri de natură politică, economică și socială și în care este chemat să efectueze aprecieri complexe. Curtea a dedus de aici că numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate în aceste domenii în raport cu obiectivul pe care instituția competentă urmărește să îl atingă poate afecta legalitatea unei astfel de măsuri (Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Consiliul/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punctul 120, precum și jurisprudența citată).
- 104 În ceea ce privește obiectivul urmărit de Consiliu prin adoptarea actelor în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013, care au modificat Decizia 2010/413 și Regulamentul nr. 267/2012, Curtea a statuat deja că această decizie și acest regulament au ca obiectiv să împiedice proliferarea nucleară și să exercite în acest mod o presiune asupra Republicii Islamice Iran pentru ca aceasta să pună capăt activităților respective. Obiectivul amintit, care se înscrie în cadrul mai general al eforturilor legate de menținerea păcii și a securității internaționale, este legitim (Hotărârea din 29 noiembrie 2018, National Iranian Tanker Company/Consiliul, C-600/16 P, EU:C:2018:966, punctul 77, precum și jurisprudența citată).
- 105 În continuare, în ceea ce privește caracterul adecvat al actelor în litigiu din octombrie 2013 și din noiembrie 2013 pentru realizarea obiectivului menționat, trebuie arătat, referitor la criteriul privind încălcarea Rezoluției 1747 (2007), că, astfel cum susține Consiliul, rezultă din această rezoluție că Consiliul de Securitate a considerat interdicția privind transferul de arme din Iran prevăzută la punctul 5 ca fiind conformă obiectivului de a se asigura că programul nuclear iranian are scopuri exclusiv pașnice și de a se opune dezvoltării de către Republica Islamică Iran a unor tehnologii sensibile în sprijinul programelor sale nucleare și balistice.
- 106 Astfel cum a remarcat avocatul general la punctele 76 și 77 din concluzii, veniturile provenite din comerțul cu arme ar putea furniza în mod direct sau indirect resursele sau facilitățile de diverse tipuri care să îi permită continuarea activităților de proliferare nucleară, precum și să fie deturnate în acest scop.
- 107 În aceste condiții, criteriul referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007) permite să vizeze comportamente ale persoanelor și ale entităților care sunt susceptibile să favorizeze activitățile de proliferare nucleară în Iran, chiar dacă aceste persoane și aceste entități nu au nicio legătură directă sau indirectă cu proliferarea nucleară și nu sunt implicate în aceste activități, așa cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul la punctele 101 și 102 din hotărârea atacată, astfel încât acest criteriu este adecvat pentru realizarea obiectivului menționat la punctul 104 din prezenta hotărâre.
- 108 În ceea ce privește caracterul necesar al criteriului menționat, contrar celor susținute de recurente, faptul că acesta permite adoptarea unor măsuri de înghețare a fondurilor în lipsa unei legături între persoanele sau entitățile vizate și proliferarea nucleară nu poate conduce la concluzia că aceste măsuri depășesc limitele a ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivul menționat, întrucât Curtea a statuat deja că un criteriu de includere, precum cel al sprijinului acordat guvernului iranian, care permite să se vizeze activități proprii persoanei sau entității vizate care nu au, ca atare, nicio legătură directă sau indirectă cu proliferarea nucleară, dar care o pot totuși favoriza, nu pare să depășească limitele a ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 noiembrie 2018, National Iranian Tanker Company/Consiliul, C-600/16 P, EU:C:2018:966, punctul 78). Trebuie subliniat de asemenea că numărul mare de rezoluții ale Consiliului de Securitate, precum și diferitele măsuri ale Uniunii adoptate progresiv reflectă necesitatea de a lărgi gama de măsuri restrictive menite să atingă același obiectiv.

- 109 În ceea ce privește întinderea criteriului referitor la legătura cu IRISL, trebuie arătat că acesta se înscrie într-un cadru juridic clar delimitat de obiectivele urmărite prin reglementarea care guvernează măsurile restrictive împotriva Republicii Islamice Iran.
- 110 În această privință, Curtea a statuat deja că, atunci când fondurile unei entități care furnizează sprijin guvernului iranian sunt înghețate, există un risc care nu este neglijabil ca aceasta să exercite o presiune asupra entităților care îi aparțin sau care sunt controlate de ea pentru a eluda efectele măsurilor care o vizează, astfel încât înghețarea fondurilor acestor entități este necesară și adecvată pentru a asigura eficacitatea măsurilor adoptate și pentru a garanta că aceste măsuri nu vor fi eludate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2016, NIOC și alții/Consiliul, C-595/15 P, nepublicată, EU:C:2016:721, punctul 89, precum și jurisprudența citată).
- 111 Acest criteriu definește astfel în mod obiectiv o categorie circumscrisă de persoane și de entități care, ca urmare a legăturilor care le unesc cu IRISL, ar putea facilita eludarea măsurilor restrictive referitoare la aceasta din urmă și, prin urmare, ar putea compromite obiectivul, amintit la punctul 104 din prezenta hotărâre, de a împiedica proliferarea nucleară și de a se exercita în acest mod o presiune asupra Republicii Islamice Iran, independent de o eventuală implicare a acestor persoane și entități în activitățile de proliferare nucleară și nu pare, prin urmare, să depășească în mod vădit limitele a ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- 112 Trebuie adăugat că, în lumina considerațiilor prezentate la punctele 106-111 din prezenta hotărâre, argumentul recurențelor potrivit căruia raționamentul Tribunalului ar fi contradictoriu întrucât a considerat că criteriul referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007) și criteriul referitor la legătura cu IRISL, deși justificate și proporționale cu obiectivul menționat, nu impuneau stabilirea unei legături între persoana sau entitatea vizată și proliferarea nucleară trebuie să fie respins. Procedând astfel, Tribunalul nu a reținut o interpretare excesiv de largă a acestor criterii, iar raționamentul său nu este contradictoriu.
- 113 În ceea ce privește, pe de altă parte, pretinsa atingere adusă reputației recurențelor, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept nici prin faptul că a afirmat, la punctul 209 din hotărârea atacată, că Consiliul nu a susținut că acestea erau implicate ele însele în proliferarea nucleară, astfel încât ele nu erau asociate personal unor comportamente care prezintă un risc pentru pacea și securitatea internațională și că atingerea adusă reputației acestora era în mod necesar mai redusă decât în cazul în care reincluderea lor în listele în litigiu ar fi fost întemeiată pe un astfel de motiv. În ceea ce privește criteriul referitor la legătura cu IRISL, acesta nu implică nici că IRISL ar fi implicată personal în proliferarea nucleară. Astfel, atingerea menționată nu pare în mod vădit să depășească ceea ce este necesar având în vedere importanța primordială a obiectivului vizat la punctul 104 din prezenta hotărâre și necesitatea unei definiții clare și precise, în criteriile generale care trebuie să guverneze includerea unor persoane și a unor entități în listele persoanelor și ale entităților ale căror active sunt înghețate, a acestor persoane și entități, și anume, în speță, a legăturilor cu IRISL care justifică în sine, din moment ce sunt dovedite, o astfel de includere.
- 114 Rezultă că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept la punctele 71, 73, 75-77, 103 și 208 din hotărârea atacată, prin faptul că a reținut în esență, pe de o parte, că criteriul referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007) și criteriul referitor la legătura cu IRISL trebuiau considerate că respectă principiul proporționalității și prin faptul că a apreciat, pe de altă parte, că restricțiile privind dreptul de proprietate și atingerea adusă reputației lor nu par în mod vădit disproportionale în raport cu obiectivele urmărite.
- 115 În al doilea rând, recurențele nu au prezentat elemente de natură să dovedească un abuz de putere săvârșit de Consiliu prin adoptarea actelor în litigiu din octombrie 2013. Potrivit jurisprudenței Curții, un act este afectat de un abuz de putere numai dacă rezultă, pe baza unor indicii obiective, pertinente și concordante, că a fost adoptat în scopul exclusiv sau cel puțin determinant de a atinge alte obiective decât cele declarate sau de a eluda o procedură special prevăzută de tratat pentru a răspunde

circumstanțelor cauzei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 135), astfel cum a amintit în mod întemeiat Tribunalul la punctul 92 din hotărârea atacată.

- 116 Or, așa cum reiese din punctele 46-63 și 101-114 din prezenta hotărâre, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat, la punctele 93-95 din hotărârea atacată, că Hotărârea din 16 septembrie 2013 nu se opunea adoptării acestor acte, care sunt conforme cu obiectivul legitim de a împiedica proliferarea nucleară și de a se exercita în acest mod o presiune asupra Republicii Islamice Iran pentru ca aceasta să pună capăt proliferării nucleare, astfel încât a respins în mod întemeiat motivul dedus dintr-un asemenea abuz.
- 117 Rezultă că al treilea, al cincilea și al nouălea motiv, precum și primul aspect al primului motiv și al doilea aspect al celui de al șaselea motiv trebuie respinse.

Cu privire la primul aspect al celui de al șaselea motiv

– Argumentele părților

- 118 În cadrul primului aspect al celui de al șaselea motiv, recurentele susțin în primul rând că Tribunalul a omis în mod eronat să constate existența unor erori vădite de apreciere săvârșite de Consiliu în cadrul reincluderii IRISL în listele în litigiu. Motivarea Tribunalului, la punctele 117 și 131 din hotărârea atacată, întemeiată pe constatarea unor încălcări efective ale Rezoluției 1747 (2007) în anul 2009, ar fi incorectă din punct de vedere factual. Raportul Comitetului pentru sancțiuni al Consiliului de Securitate pentru anul 2009 pe care s-a întemeiat Consiliul nu ar permite să se rețină că IRISL ar fi încălcat această rezoluție. Tribunalul ar fi acordat de asemenea o importanță insuficientă, la punctele 120 și 124 din hotărârea atacată, elementelor de probă și în special mărturiilor prezentate de recurente pentru a demonstra lipsa implicării IRISL în încălcarea Rezoluției 1747 (2007).
- 119 Recurentele susțin, în al doilea rând că, la punctele 136-165 din hotărârea atacată, Tribunalul a omis să constate erorile de apreciere factuale ale Consiliului întrucât a considerat că reincluderea celorlalte recurente decât IRISL era justificată în temeiul criteriului referitor la legătura cu IRISL. Astfel, Tribunalul s-ar fi limitat, în ceea ce privește Khazar Shipping Lines, IRISL Europe și Valfajr 8th Shipping Line, să afirme că reincluderea acestora în listele în litigiu era justificată prin deținerea lor de către IRISL, în timp ce Consiliul nu a examinat nivelul lor de deținere și dacă era probabil ca acestea să poată fi supuse unor presiuni în vederea eludării restricțiilor impuse IRISL, și, în ceea ce privește Qeshm Marine Services & Engineering și Marine Information Technology Development, să indice că era vorba despre filiale ale IRISL. În plus, Tribunalul ar fi reținut în mod eronat că HDSL și Safiran Payam Darya Shipping Lines acționau în numele IRISL întrucât au preluat, în calitate de beneficiari efectivi, unele dintre navele acesteia. În ceea ce privește Irano Misr Shipping, Consiliul nu ar fi indicat serviciile pe care le furnizează și nici modul în care acestea ar fi esențiale.
- 120 Consiliul și Comisia consideră că primul aspect al celui de al șaselea motiv este inadmisibil și, în orice caz, nefondat.

– Aprecierea Curții

- 121 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, Tribunalul este singurul competent să constate și să aprecieze faptele și, în principiu, să analizeze probele pe care le reține în susținerea acestor fapte. Astfel, în cazul în care aceste probe au fost obținute în mod legal și au fost respectate principiile generale ale dreptului, precum și normele de procedură aplicabile în materie de sarcină a probei și de administrare a probelor, numai Tribunalul are competența de a aprecia valoarea care trebuie să fie atribuită elementelor care i-au fost prezentate. Prin urmare, această apreciere nu constituie, cu

excepția cazului denaturării acestor elemente, o problemă de drept supusă ca atare controlului Curții (Hotărârea din 7 aprilie 2016, Akhras/Consiliul, C-193/15 P, EU:C:2016:219, punctul 67 și jurisprudența citată).

- 122 În speță, în măsura în care recurențele susțin că reincluderea IRISL, în temeiul criteriului referitor la încălcarea Rezoluției 1747 (2007), nu era justificată, având în vedere raportul Comitetului pentru sancțiuni al Consiliului de Securitate pentru anul 2009 invocat de Consiliu și mărturiile pe care le-au depus acestea, trebuie să se constate că recurențele solicită în realitate Curții să efectueze o nouă apreciere a faptelor și a elementelor de probă prezentate Tribunalului, precum și a valorii care trebuie să le fie atribuită, fără a invoca o denaturare a acestor elemente, aspect care nu este admisibil în etapa recursului. Pentru aceleași motive, este inadmisibilă argumentația privind constatările factuale ale Tribunalului, prezentată la punctele 136-165 din hotărârea atacată, în ceea ce privește deținerea de către IRISL a societăților Khazar Shipping Lines, IRISL Europe și Valfajr 8th Shipping Line, controlul de către aceasta asupra societăților Qeshm Marine Services & Engineering și Marine Information Technology Development sau faptul că HDSL și Safiran Payam Darya Shipping Lines acționau în numele acesteia și că Irano Misr Shipping îi furniza servicii esențiale.
- 123 Rezultă că primul aspect al celui de al șaselea motiv trebuie respins.
- 124 Având în vedere că toate motivele au fost înlăturate, se impune respingerea recursului în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 125 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 126 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil în procedura de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 127 Întrucât Consiliul a solicitat obligarea recurențelor la plata cheltuielilor de judecată, iar acestea din urmă au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și pe cele efectuate de Consiliu.
- 128 Conform articolului 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară și hotărăște:

- 1) Respinge recursul.**
- 2) Obligă Islamic Republic of Iran Shipping Lines, Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), Khazar Shipping Lines, IRISL Europe GmbH, Qeshm Marine Services & Engineering Co., Irano Misr Shipping Co., Safiran Payam Darya Shipping Lines, Marine Information Technology Development Co., Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., Hoopad Darya Shipping Agency și Valfajr 8th Shipping Line Co. să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Consiliul Uniunii Europene.**
- 3) Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături